Tilsynsrapport
Rognan mottak 2006

Utlendingsdirektoratet

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDIs) styringsdokumenter for mottaksdrift. Styringsdokumentene omfatter driftsreglement med dertilhørende kravspesifikasjon, pengereglement og føringsbrev, samt de til enhver tid gjeldende rundskriv, rutinebeskrivelser, skjema og veiledere. Rapporten inngår som en del av UDIs årlige tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en prosess som består av en helhetlig gjennomgang av driften av mottaket og kontroll av om kravene i styringsdokumentene blir fulgt.

Rapporten omfatter vurderinger av hvorvidt:

- aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- virksomheten driver sin virksomhet innenfor de rammer som Utlendingsdirektoratet har satt.

Tilsynsprosessen gjennomføres ved gjennomgang av dokumenter og annen innhentet informasjon. Informasjonsinnhenting kan skje med eller uten tilsynsmyndighetens fysiske tilstedeværelse. Informasjonsinnhenting gjennom fysisk tilstedeværelse kan være i form av meldte tilsynsmøter, korttidsmeldte møter/besøk og/eller uanmeldte møter/besøk.

Økonomisk/ administrativt tilsyn skal skje via UDIs fysiske tilstedeværelse på mottaket; her vil det bli skrevet en **særskilt rapport**.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og mottak om Utlendingsdirektoratets vurderinger av driften, samt eventuelle pålegg med frister.

- **Avvik** defineres som mangel på oppfyllelse av myndighetens krav.
- **Merknad** er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensiale.

1. Oversikt over prosessen

Mottakets arbeid er vurdert ut fra:

Aktivitet / dokument	Gjennomført/mottatt
årsrapport og regnskap 2005	02.04.2006
årsplan og budsjett 2005	30.12.2005
månedlige refusjonskrav	-
tilsynsrapport for 2005	-
løpende kontakt med mottaket	-
meldt tilsynsmøte	15-16. 06.2006
møte med samarbeidsrådet	16.06.2006
befaring på mottaket	15.06.2006
løpende kontakt med vertskommunen	-
skriftlig tilbakemelding mottatt 2006 fra Saltdal kommune v/ Ass. rådmann om samarbeidet med mottaket	09.06.2006

Regionkontoret har som mål for arbeidet i år at det skal holdes tilsynsmøte på samtlige mottak i regionen.

Til stede under tilsynsmøtet 08-09 mai 2006:

Wenche Skarheim	Mottaksleder
Samuel Petrosjan	Beboerrepresentant
Bodil Byrkjedal	Driftsoperatør - HERO
Harald Isaksen	Miljøarbeider
Lise Nilsen	Sosialarbeider
Frank Welle	Økonomiansvarlig
Anita Paulsen	Informasjonskonsulent
Erik Karlsen	Vaktmester
Paul Knudsen	UDI
Jo Sigurd Aurvoll	UDI

Ifølge kravspesifikasjon til driftsreglementet punkt 2.2.2 skal økonomiansvarlig være med under tilsynsmøtet. Normalt skal også øvrige ansatte og representanter for beboerne også delta.

2. Vurdering av mottakets arbeid innenfor årets føringer

Tema i møtet var årets føringer for mottak: Barn/ unge, informasjonsarbeid, psykisk helse.
I tillegg ble økonomiske/ administrative forhold som blir omtalt i egen tilsynrapport gjennomgått, samt retur/ tilbakevendingsarbeidet.

Barn og ungdom:

Arbeidet med barn og unge drives i henhold til kravene fra UDI. Det er tilfredsstillende kontakt mellom kommunen og mottaket på de områdene som det er behov for. Dette gjelder skole, barnevern og helse spesielt.

Foreldre deltar gjerne i foreldremøter, men det er noen problemer med å skaffe tolk der det er behov for dette. Mottaket kompenserer for slike problemer ved å arrangere egne møter for foreldrene i mottaket hvor man har tilgang på tolketjenester (telefon).
Mottaket ser en utfordring med å få skolen til å ta tilstrekkelig kontakt med foreldre i mottaket.
Mottaket har skriftlige rutiner for samarbeidet med barnevernet, og på det praktiske planet fungerer det godt..
Barn og unge har tilbud om aktiviteter som dekker de fleste behovene også i skoleferiene..
Mottaket driver egen barnehage hvor alle barna fra mottaket har et tilbud. Barnehagen er offentlig godkjent og tar også inn andre barn slik at det blir en møteplass for barn fra mottaket og lokalsamfunnet.

Barn / ungdom mellom 12 og 18 år har tilbud om informasjon som er utarbeidet av HERO. Det er planlagt å systematisere og utvikle dette tilbudet bedre, etter at man har hatt mindre fokus på dette en tid, på grunn av utskiftinger av personell som jobber med dette feltet.

Det ordnes med avlasting basert på individuelle ordninger for barn under to år, for å sikre at foreldrene deltar i infoprogrammet.

UDIs vurdering:

Mottaket gjennomfører oppgavene sine på området barn og unge på en generelt god måte. Kontakten med samarbeidspartnerne lokalt ser ut til å fungere bra og man har rutiner som sikrer at man utvikler dette gjennom møter og avtaler.

Barnebasen drives godt og ansatte som har ansvar for den har lang erfaring, noe som bidrar til at denne aktiviteten fungerer godt.

Informasjonsprogrammet til de over 12 år har har vært noe svakt organisert, men etter at nytt personell er ansatt vil man gjøre noe med dette. Særlig blir det viktig å sikre at alle får nødvendig tilpasset informasjon og at programmet for ungdom samkjøres med programmet for voksne.

Informasjonsarbeid:

Informasjon til voksne gis gjennom eget infoprogram som følger rammeplanen fra UDI. Planene for informasjonen følger en månedlig timeplan, og man tar inn nyankomne i programmet fortløpende. Det benyttes telefontolk eller språkassistent til gjennomføring av programmet, avhengig av behovet.

Mottaket benytter seg av generell informasjon på DVD som suppleres med lokal informasjon, diskusjoner og oppfølging/tilbakemeldinger for å sikre at det blir forstått.

Beboere brukes i noen grad som språkassistenter i infoprogrammet . Alle som har vært brukt på denne måten har fått en viss opplæring. Beboere brukes kun som tolk i sammenhenger hvor det ikke er sensitive eller personlige saker som diskuteres.

UDIs vurdering:
Informasjonsprogrammet ser ut til å drives på en god måte. Det å skaffe nødvendig tolketjenester ser ut til å gå greitt i forhold til de språkgruppene man har i mottaket..

Returarbeid

Mottaket gir returinformasjon i henhold til returveilederen, både som generell returinformasjon gjennom infoprogrammet og som individuell informasjon til de som får avslag. Det tas da utgangspunkt i avslagsbrevet fra UDI. Kilde til informasjon om beboerens hjemland er i stor grad Flyktninghjelpen i tillegg til annen informasjon fra bl.a. internett. .

Psykisk helse:

Spesielle behov i forhold til den enkelte beboer fremkommer i kartleggingssamtalene, den generelle kontakten som ansatte og andre som møter beboerne har og spesielt i kontakten mellom beboere og helseetaten. Helsesøster følger opp beboere som har behov for hjelp, og det øvrige personalet har fokus på å jobbe med forebygging

I morgenmøtene (hver dag) har man fokus på å sikre at man fanger opp de tilfellene hvor det er behov for oppmerksomhet i forhold til psykisk og fysisk helse..

Sikkerhet i mottaket:
Mottaket har rutiner på hvordan man møter ustabile eller potensielt utagerende personer, blant annet ved at man unngår situasjoner hvor man må handtere slike alene.
Mottaket har godkjente rutiner i tilfelle brann og andre ulykker. Brannvarsling skjer kun lokalt (til hovedbygget). Dersom det oppstår brann skal beboer som har kveldsvakt eller andre som varsler ringe til mottakets vakttelefon. De lokale myndighetene har ikke pålagt mottaket å ha brannvakt. Det har vært avholdt en brannøvelse.

UDIs vurdering:
Mottaket ser ut til å handtere psykisk helse og sikkerhet på en god måte. Saltdal er en kommune som har lang erfaring på dette området, noe også mottaket drar nytte av i dag. Mottaket har hatt noen tunge saker å handtere, noe som har gjort arbeidet mer utfordrende men har så langt taklet dette på en bra måte.
Rutinene for brann og annen sikkerhet bør jevnlig tas opp med lokale tilsynsmyndigheter (brannvesen) med tanke på best mulig sikkerhet. Det er også behov for å avholde regelmessige brannøvelser for å sikre at beboermassen til enhver tid er kjent med hvordan man skal opptre i tilfelle brann.

3. Vurdering av mottakets arbeid:
Administrative forhold:
Det vil bli skrevet en egen rapport angående økonomiske og administrative forhold.

Vi tar likevel med noen administrative forhold her:
Dokumentene som kreves av UDI (årsplan og budsjett, regnskap og årsrapport er innsendt i tide og gir på en tilfredsstillende måte oversikt over mottakets arbeid og planer.

Dataavtalen er lite kjent blant de ansatte i mottaket, og det bør vektlegges å sørge for at denne på lik linje med andre krav til mottaksdriften er godt kjent blant alle ansatte, også de som nyansettes. Konsekvensene av feil som gjøres i handteringen av data som er unntatt offentlig innsyn eller sensitive personopplysninger kan medføre alvorlige reaksjoner og ansvar

Avvik fra krav:	**Oppfølging:**	**Frist for utbedring:**
Databehandleravtalen Det er ikke funnet noen spesifikke avvik som krever oppfølging. Det framkommer likevel at databehandleravtalen er lite kjent blant de ansatte, noe som øker risikoen for at det kan forekomme avvik og det er derfor behov for oppfølging av dette.	Sikre at alle ansatte er kjent med krav til handtering av personopplysninger, taushetsbelagt informasjon og de krav som stilles til handtering av alle data som omfattes av databehandleravtalen. Avtalens innhold bør gjøres kjent for alle ansatte, inkludert avviksbehandling. Det er foreslått at denne tas opp som tema i regulære møter for personalet.	Snarest

UDIs vurdering:

Ingen spesielle merknader

4. Oversikt over avvik, oppfølging og frister

Avvik fra følgende krav:	**Oppfølging:**	**Frist for utbedring:**

5. Oversikt over merknader og oppfølging av merknadene

Merknader:	**Oppfølging:**
Databehandleravtalen	Må sikre at alle ansatte har kjennskap til kravene i denne for å sikre at mottaket oppfyller kravene i den.

7. Samlet vurdering

Tilsynsprosessen har bekreftet at mottaket drives godt innenfor de krav og rammer som UDI har bestemt og som er nedfelt i avtalen og underliggende styringsdokumenter.
Botilbud og fellesarealer i mottaket er generelt i godt brukbar stand og oppfyller kravene på en tilfredsstillende måte.

Mottaket har i samarbeidet med UDI gjennom året, og gjennom tilsynsbesøket vist at de i stor grad klarer å følge opp det mangfoldet av styringsdokumenter som UDI legger til grunn for avtalen. Beboerne virker generelt tilfreds med tilbudene og den standarden de får i mottaket og vurderes som en bekreftelse på at mottaket i praksis gjør et godt arbeid.

Dokumentasjon av alt arbeidet som gjøres i mottaket kan sikkert bli bedre, og det må derfor ikke oppfattes som kritikk når det på enkelte felt kan ønskes noe mer informasjon om hva man gjør, hvordan og hvorfor. Til syvende og sist er det likevel det at beboerne faktisk får et godt nok tilbud som er viktigst.